

SAMEN NAAR EEN ROOKVRIJ SPEELTERREIN

Argumentatie en veelgestelde vragen

In het kort

- › Je geeft kinderen het goede voorbeeld.
- › Door het speelterrein rookvrij te maken, vinden kinderen roken minder normaal en aantrekkelijk.
- › Kinderen kunnen zo rookvrij opgroeien. Je draagt bij aan het realiseren van de eerste Generatie Rookvrij: een generatie kinderen en jongeren die volledig rookvrij kan opgroeien.
- › Roken en spelen passen niet bij elkaar. Je biedt een gezonde en veilige speelomgeving waar rekening gehouden wordt met elkaar.
- › Kinderen worden in een rookvrij speelterrein niet blootgesteld aan schadelijke tabaksrook.
- › Geeft een positief boost in je gemeente.
- › Minder schoonmaakkosten. Je hebt minder last van peuken en sigarettenpakjes op de terreinen.

Argumenten: waarom een rookvrij speelterrein?

Niet roken in de buurt van kinderen moet de norm worden, zodat kinderen rookvrij kunnen opgroeien en niet beginnen met roken

- › **Door het speelterrein rookvrij te maken, vinden kinderen roken minder normaal en aantrekkelijk.** Zodat het minder lijkt dat roken een onderdeel van het leven in plaats van een dodelijke verslaving is. Zien roken doet later ook roken¹. Kinderen kopiëren gedrag.
- › Leer kinderen **een andere sociale norm rond roken**. Toon hen dat roken niet oké is. Dat maakt hen weerbaarder om later zelf niet te gaan roken. Het is een strategie die er mee voor zorgt dat kinderen en jongeren van de sigaret blijven. Ook mensen die roken willen niet dat hun kinderen beginnen met roken.
- › Bij het brede publiek bestaat al een **groot draagvlak** voor niet (meer) roken op plaatsen waar kinderen aanwezig zijn. Zelfs bij mensen die roken.

Gezondheid: roken is schadelijk voor de gezondheid

- › **Als kinderen een gezonde sociale norm leren, dan neemt de kans af dat ze later zelf gaan roken.** Elke dag raken vele minderjarigen verslaafd aan tabak. Wie op zijn 15de begint te roken, leeft gemiddeld zes tot negen jaar minder lang. Roken zorgt er niet alleen voor dat je vroeger sterft, maar ook dat je minder gezonde levensjaren hebt.²
- › **Een rookvrij speelterrein roept mensen die roken op om stil te staan bij hun rookverslaving.** Een rookvrij speelterrein stimuleert mensen om te stoppen. Het is een goede 'trigger'. Rookvrije omgevingen helpen ook mensen die aan het stoppen zijn om niet in de verleiding te komen en opnieuw te beginnen met roken.
- › **Onvrijwillig meerroken (of passief roken) gebeurt ook in de buitenlucht.** Als kinderen zich in de buurt van een brandende sigaret bevinden, kunnen ze rook inademen. Spelen is gezond, maar meerroken schaadt de gezondheid. Je conditie gaat ervan achteruit, het veroorzaakt hart- en vaatziekten, kanker, luchtwegeklachten ...

Nog meer voordelen

- › **Peuken.** Niet meer roken op speelterreinen betekent een afname van het aantal peuken. Doordat er minder afval is, ziet het terrein er netter uit en is de omgeving aangenamer.
- › **Veilig en gezond spelen.** Iedereen wil dat kinderen kunnen spelen in een gezonde en veilige omgeving. Een rookvrij speelterrein draagt daaraan bij. Zo is er geen gevaar voor brandwonden. Of voor peuken die door kinderen worden opgepakt en in de mond gestopt. Kinderen hebben ook gewoon het recht om hun vriendjes te ontmoeten, te ravotten en spelen in een omgeving die gezond en rookvrij is.

¹ <https://www.trimbos.nl/producten-en-diensten/webwinkel/product/?prod=afi461>

² <https://www.gezondleven.be/nieuws/nieuwe-belgische-studie-over-de-impact-van-roken-op-de-levensverwachting>

Vraag en antwoord

Waarom zou je gemeente gaan voor een rookvrij speelterrein?

- › Je geeft zo kinderen het goede voorbeeld.
- › Door het speelterrein rookvrij te maken, vinden kinderen roken minder normaal en aantrekkelijk.
- › Je draagt bij aan het realiseren van Generatie Rookvrij, een generatie kinderen en jongeren die rookvrij kan opgroeien.
- › Roken en spelen passen niet bij elkaar. Je creëert een gezonde en veilige speelomgeving.
- › Kinderen worden zo niet blootgesteld aan schadelijke tabaksrook.
- › Geeft een positief boost in je gemeente.
- › Minder schoonmaakkosten. Je hebt minder last van peuken en sigarettenpakjes op de terreinen.

Is het de bedoeling dat we een verbod invoeren?

Een verbod is niet noodzakelijk om een speelterrein rookvrij te maken. Je kunt het speelterrein op vrijwillige basis rookvrij maken. Dat kan door een informatiebord te plaatsen waarop duidelijk gevraagd wordt om niet te roken in het zicht van de kinderen, omdat kinderen gedrag kopiëren, ook rookgedrag. Een sensibiliserende campagne als deze is al een hele stap vooruit. Het stappenplan kan je daarbij helpen.

De nieuwe rookvrije afspraken in het reglement van de speeltuin opnemen kan helpen bij de uitvoering. Zo kun je in gesprekken verwijzen naar deze afspraken.

Hoe begin je aan een rookvrij speelterrein?

Het beste is om het volledige speelterrein rookvrij te maken. Maar je kunt het stapsgewijs invoeren. Op www.generatierookvrij.be is een handig stappenplan terug te vinden waarmee je in 7 stappen een stap naar een rookvrij terrein kunt nemen.

Er zijn ook verschillende communicatiematerialen beschikbaar die je kunt gebruiken bij het uitwerken en invoeren van een stap richting een rookvrij speelterrein. De verschillende materialen, voorbeeldbrieven, posters, flyers ... zijn beschikbaar op www.generatierookvrij.be.

Vraagt het veel tijd en geld om een speelterrein rookvrij te maken?

In het begin zul je wat energie moeten stoppen in het sensibiliseren van ouders, burgers, gebruikers ... Dat kan op verschillende manieren, ook gratis. Op www.generatierookvrij.be zijn verschillende materialen beschikbaar om je daarbij te ondersteunen.

Materialen zoals asbakken hoeven niet meer vervangen te worden als het terrein volledig rookvrij wordt. Dat bespaart tijd en geld. Hetzelfde geldt voor schoonmaakkosten. Die zullen dalen omdat er geen peuken en sigarettenpakjes meer op het terrein liggen.

Moeten we alles in één keer rookvrij maken?

Het beste is om het volledige speelterrein rookvrij te maken. Zo krijgen kinderen een duidelijk signaal en komen ze het minst in de verleiding om zelf te beginnen roken.

Zie je dat niet zitten? Dan kun je je speelterrein ook stapsgewijs rookvrij maken. Een eerste rookvrij jeugdtoernooi is daarvan een voorbeeld. In het stappenplan op www.generatierookvrij.be vind je meer voorbeelden van mogelijke eerste stappen. Natuurlijk kun je ook zelf een eerste stap in de richting van een rookvrij speelterrein bepalen.

Tot waar loopt een rookvrije speeltuin?

Een speeltuin is niet altijd even duidelijk afgebakend. Het is niet de bedoeling om een lijn rond de speeltuin te trekken waar er niet meer in gerookt wordt. Gebruik je gezond verstand en hou de reden voor het rookvrij maken in je achterhoofd: roken doe je het best uit het zicht van kinderen, want kinderen kopiëren gedrag.

Wat met de e-sigaret? Valt die ook binnen een rookvrij speelterrein?

Het gebruik van de e-sigaret is geen gezond voorbeeld. Een rookvrij speelterrein is ook vrij van de e-sigaret. Neem ze ook op in de afspraken rond het rookvrij maken van je speelterrein en de sensibilisatie.

Een e-sigaret is wel minder schadelijk dan een gewone sigaret, maar niet onschadelijk. We willen dan ook niet dat kinderen ermee starten. Sommige e-sigaretten bevatten ook nicotine. Een verslavende stof die ook in gewone sigaretten zit.

Het scheidt bovendien onduidelijkheid. Kinderen kunnen ook niet altijd goed het verschil zien tussen e-sigaretten en gewone sigaretten.

Is roken geen vrije keuze? De gemeente heeft daar niets over te zeggen.

Als kinderen anderen zien roken, lijkt dat normaal en misschien zelfs aantrekkelijk. Kinderen kijken op naar mensen in hun omgeving. Door te kiezen voor een rookvrije speeltuin en roken uit het zicht van kinderen te houden geef je het goede voorbeeld.

Roken is ook een verslaving, geen vrije keuze. De meeste rokers willen er zelf mee stoppen, maar dat is niet altijd gemakkelijk.

Hoe omgaan met eventuele weerstand van ouders?

De meeste mensen willen niet dat hun kinderen later beginnen met roken. Door vooraf al in gesprek te gaan met de ouders of hen bekend te maken met de reden waarom je gaat voor een rookvrije speeltuin, kun je ook bij hen de steun vergroten.

Mensen die weerstand bieden praten vaak vanuit hun verslaving. Daardoor zal geen enkel argument hen overtuigen. In dat geval werkt het beter op de knoop door te hakken en hen te vragen mee te werken.

Moeten alle rokers stoppen om een rookvrij speelterrein te realiseren?

Rokers worden niet verplicht om te stoppen met roken. Aan hen wordt wel gevraagd om rekening te houden met de plaatsen waar ze roken. Om rekening te houden dus met de nieuwe afspraken. De meeste rokers willen ook niet dat hun kind later gaat roken. Als je hen de argumenten achter de nieuwe afspraken uitlegt en aangeeft waar er wel nog gerookt mag worden, is het meestal geen probleem om zich aan de afspraken te houden.

Een rookvrij terrein kan mensen ook aanzetten om na te denken over hun rookgedrag en hen eventueel overtuigen om te stoppen met roken. Ook mensen die proberen te stoppen vinden het fijn om geen sigaretten om zich heen te zien. Dat maakt het voor hen gemakkelijker om het vol te houden.

Als mensen willen stoppen met roken, kun je hen daarbij ondersteunen. Verwijs hen door naar www.tabakstop.be. Op deze website kunnen ze alles vinden over de beste manieren om te stoppen met roken. Of naar www.tabakologen.be, waar je een tabakoloog in je buurt kunt vinden. Dat is iemand die een opleiding heeft gevolgd om mensen te helpen om te stoppen met roken.

Wat met handhaving?

Niemand wil dat zijn kind gaat roken, ook mensen die roken niet. Belangrijk is om (groot)ouders en burgers bewust te maken van de reden waarom je vraagt om niet in het zicht van kinderen te roken. Daarvoor is er een groot draagvlak. Daarnaast kun je ook vragen aan ouders om te helpen. Door hen gesprekstips mee te geven kan dat op een vriendelijke en duidelijke manier.

Het stappenplan helpt je daarbij. Je kunt het downloaden op www.generatierookvrij.be.

- ▶ Begin op tijd met het communiceren over de nieuwe afspraken.
- ▶ Plaats borden om aan te geven dat het terrein rookvrij is. Heb je een rookzone uit het zicht van kinderen? Geef die dan ook duidelijk aan.
- ▶ Vraag ouders om elkaar te herinneren aan de nieuwe afspraken.

Door het rookvrij maken van je speelterrein werk je mee aan een Generatie Rookvrij. Meer informatie op www.generatierookvrij.be.

Deze publicatie is een realisatie van het Vlaams Instituut Gezond Leven met de steun van de Vlaamse overheid.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Vlaams Instituut Gezond Leven vzw
Linda De Boeck
Gustave Schildknechtstraat 9
1020 Brussel

© 2018, Vlaams Instituut Gezond Leven vzw. All rights reserved.